

सह्याद्रीचा राखणदार

कलेकडे झुकलेली मराठी भाषा अधिक समृद्ध आहे-करंजीकर

मुंबई । प्रतिनिधि

शास्त्राजी जोडलेलया भाषा आणि कलेशी जोडलेलया भाषा यामध्ये मराठी ही भाषा संपूर्णपणे कलेकडे द्युकर्ते. ४८ वर्ष, व्यंजने, त्यातले स्वर, उच्चराधित शब्द त्यातून तयार होणारी बोली यातून तयार होणारे पर्यावरण मराठीची भाषेशिवाय कुठेही नाही. त्यामुळे मराठीला मी बेलबुद्धीची भाषा समजतो. भारतावर ७०० वर्षांत अनेक आक्रमणे होऊनही हा देश स्वतःची संस्कृती जपत सर्वांना सामावून घेऊन उभा आहे. तसेच मराठीचे झाले आहे. आपली भाषा ही विस्तृत झाली आहे. मराठीतले अनेक शब्द इंग्रजीमध्ये प्रमाण म्हणून गेले आहेत. त्यामुळे मराठीच्या भविष्याबद्दलचा न्यूनगंड काढून टाका अहंगंड बाळगायला हरकत नाही मात्र आहे तो गंड बाळगायला हरकत नाही. सुंदरतेची आस असणारी महत्वाची देशातली भाषा म्हणजे मराठी भाषा आहे. भाषा हा आपल्या जगण्याचा अपरिहार्य भाग आहे असे मला वाटते. असे प्रतिपादन विख्यात लेखक, अभिनेते आणि सुजाण विचारावंत दीपक करंजीकर यांनी व्यक्त केले. दादर सार्वजनिक वाचनालय आणि धुरु हॉल ट्रस्टस, मराठी वृत्तपत्र लेखक संघ मुंबई आणि मराठी विचाराधारा प्रतिष्ठान यांच्या वर्तीने आयोजित करण्यात आलेल्या मराठी भाषा गैरव दिनाच्या कार्यक्रम दादर येथे आयोजित करण्यात आला होता. ते पुढे असेही म्हणाले की, जगात १० कोटी लोकांकडून बोलली जाणारी मराठी ही १० व्या क्रमांकाची भाषा आहे. भाषा दोन प्रकारे व्यक्त होते एक भाषेत पुस्तकं छापली जातात आणि ती बोलली जाते. आपली मराठी भाषा १३२ देशांमध्ये पोहोचली आहे. दरवर्षी ५०० दिवाळी अंक आणि २००० पुस्तके निघातात आणि देशातल्या अनेक भाषांमध्ये काहीची भाषांतरे होतात. प्रत्येक क्षेत्रात मराठी माणसाने जे काम केले आहे ते माईलस्टोन ठरले आहे. जी. ए. कुलकर्णी यांच्यापेक्षा जगात कुणी मोठे नाही. शेक्सिप्यरपेक्षा कानेटकरांच्या नाटकांचे

विषय पाहिले तर त्यांचा पट मोठा आहे

साहित्यप्रेमी आणि ज्येष्ठ स्तंभलेखक रविप्रकाश कुलकर्णी आपल्या भाषणात म्हणाले की, दिवाळी अंकांची कल्पना महाराष्ट्रातील काशिनाथ रघुनाथ मित्र यांना सुचली ती बंगालच्या दुर्गापूजा अंकामुळे असे अनेक जण आजही बोलताना व लिहिताना दिसतात, परंतु हे चूक आहे हे आता सिद्ध झालेले आहे, तरीमुद्दा ही चूक दुरुस्त करण्याची तसदी आपले लोक का घेत नाहीत ही गोष्ट बंगाली आणि इंग्रजी दैनिकांतून ठसठशीतपणे यायला हवी. दिवाळीचा सण दिवाळी अंकांशिवाय पूर्णच होऊ शकत नाही. मराठी संस्कृतीत अढळ स्थान लाभलेल्या या दिवाळी अंकांच्या वैभवशाली परंपरेचा आदावा घेताना ते पुढे म्हणाले की, 'दिवाळी-दसरा सण मोठा, नाही आनंदा तोटा' या उक्तींमधील आनंद दिवाळी साजरा करण्यातील अनेक गोर्धनीइतकाच दिवाळी अंक हा त्याचा अविभाज्य भाग बनला आहे. त्यामुळे दिवाळीचा आनंद द्विगुणित होतो. गेली १९४ वर्षे मराठी साहित्याचा हा जागर अखंड होत आहे. तो वृद्धिगत करतांना मराठी वृत्तपत्र लेखक संघाचाही खारीचा

वाटा आहे. हे सातत्य इतर भासांमध्ये फारसे घडताना दिसत नाही. दिवाळी अंकांनी मराठी साहित्यातील विविध प्रकार हाताळ्ले असून, त्यातून अनेक लेखक-साहित्यिक नावारूपास आले आहेत. मुख्यमंत्री वैद्यकीय सहाय्यता कक्षप्रमुख आणि विशेष कार्यअधिकारी मंगेश चिवटे यांना यावेळी संस्थेचे सन्माननीय सभासदत्व प्रदान करण्यात आले. चिवटे यांनी महाराष्ट्रातील गोरगरिबांच्यासह सर्वांसाठी मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्या कल्पनेतून आरोग्य कक्षाच्या माध्यमातून किंती प्रमाणात आर्थिक मदत आणि सर्वोत्तम सहकार्य केले जाते याचा समग्र आढावा आपल्या भाषणात घेतला. त्याचप्रमाणे मराठीवृत्तपत्र लेखक संघाच्या अमृतमहोत्सवी वर्षानिमित्त त्यांचे आजोबा स्वातंत्र्यसेनानी आणि पत्रमहर्षी मनोहरपंत चिवटे यांच्या स्मरणार्थ दिवाळी अंकांच्यापुरस्कारासाठी ७५ हजार रुपयांची देणगी दिली. त्याचबरोबर संस्थेच्या जागेच्या अडचणीचा प्रश्न कायमस्वरूपी सोडविण्याचा प्रयत्न करणार असल्याचे आश्वासन दिले. विष्ण्यात शल्य चिकित्सक डॉ प्रणय पाठरे यांनी बालमोहनमध्ये मराठी भाषेत शिक्षण

घेतल्यानंतर डॉक्टरकी करताना ती कसोनीने जपण्याचे प्रयत्न करते यावेळी अनुभवाला येणाऱ्या गमती जमती त्यांनी आपल्या खूबशीत भाषणात सांगीतल्या. संघाध्यक्ष र्हंड्र मालुसरे यांनी प्रास्ताविक केले. गेली ४९ वर्ष दिवाळी अंक प्रदर्शन आणि सर्प्हंची परंपरा संस्थेच्या अडचणीच्या काळात कशी पार पाडली जात आहे याच्यासह संस्थेच्या आणि भविष्यातील कार्याचा समग्र आढावा त्यांनी आपल्या प्रास्ताविक भाषणात घेतला. यावेळी व्यासपीठावर दादर सार्वजनिक वाचनलायाच्या प्रमुख कार्यवाही श्रीमती शुभा द कामथे, मराठी विचारधारा प्रतिष्ठानचे विश्वस्त एड. देवदत लाड, कार्याध्यक्ष रमेश सांगळे, कोषाध्यक्ष आत्माराम गायकवाड उपस्थित होते. 'ग्रंथ तुमच्या दारी' या उपक्रमाचे जनक नाशिकचे विनायक रानडे यांना ग्रंथालय चळवळीतील दिवंगत ज्येष्ठ कार्यकर्ते स्व. दत्ता कामथे स्मृती ग्रंथसखा' पुरस्कार प्रदान करण्यात आला. अवतरण सकाळ (मुंबई) साठी मनोरंजनकार' का र मित्र स्मृती सर्वात्कृष्ट अंकाचा पुरस्कार ज्येष्ठ वृत्तसंपादक जयवंत चव्हाण आणि मराठी विचारधारा प्रतिष्ठान पुरस्कृत वसंतराव

होशिंग स्मृती महिला संपादित उत्कृष्ट अंक - मनोरमा संपादिका सौ शोभा श्रीकांत मौरे सोलापूर यांनी स्वीकारला. अक्षर, वेदान्तश्री, सामना, उद्याचा मराठवाडा या संपादकांसह द इनसाइट या अंकाचे संपादक पत्रकार सचिन परब यांनी तर संस्थेच्या अमृत महोत्सवी वर्षानिमित्त स्व विजया मनोहर कोळस्कर स्मृती अमृतप्रेरणा पुस्कार काही दिवाळी अंकांग प्रदान करण्यात आला. त्याचबरोबर मराठी विचारधारा प्रतिष्ठान पुरस्कृत ज्येष्ठ कामगार नेते स्व वसंतराव होशिंग स्मृती 'माझिया बोलीभाषेचे मराठी साहित्य आणि व्यवहारातील स्थान' आणि पार्थ फाउंडेशन पुरस्कृत 'मराठी भाषेची चिंता आणि चिंतन' या विषयावर स्वबोलीभाषेत कुमुग्रजांना पत्र या दोन राज्यस्तरीय लेखस्पर्धेचा पारितोषिक वितरण समारंभ झाला. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन प्रमुख कार्यवाह प्रशांत घाडीगावकर आणि कार्यवाह नितीन कदम यांनी केले. दिंगंबर चब्बहाण, दत्ताराम गवस, विजय ना कदम, सुनील कुवरे, राजन देसाई, श्रीराम मांडवकर, पंकज पाटील, दिलीप ल सावंत आदी कार्यकर्त्यांनी कार्यक्रम यशस्वी करण्यासाठी विशेष मेहनत घेतली.

वडनेर ग्रामपंचायतच्या वतीने विविध विकास कामाचे भूमिपूजन संपन्न

**सरपंच कविता वानखेडेच्या प्रयत्नाला यश; जिल्हा
वार्षिक योजनेअंतर्गत ३६.५० लक्ष रुपये निधी मंजुर**

वडनर | वाताहर
मुप्चायतला गाम

जिल्हा वार्षिक योजने अंतर्गत ३६.५० लक्ष निधीस मंजुरी प्राप्त झालेली असून त्यांतर्गत गावात होऊ घाटलेल्या विविध विकास कामांचे भूमीपूजन सरपंच कविता वानखेडे यांच्या हस्ते करण्यात आले.

त्यामध्ये गावातील विकास कामाला प्राध्यान देण्यात आलेले आहे. गावातील विकास कामे व्हावी याकरिता निधी मंजूर व्हावा आणि ग्रामविकासाला गती मिळावी, ही माणगी वडनेर येथील सरपंच कविता विनोद वानखडे यांनी शासन स्तरावर सतत लावून धरली होती. फलस्वरूप सतत केलेल्या पाठुपुरव्याला यश आल्याचे सरपंच कविता वानखडे यांनी संगितले. जिल्हा वार्षिक योजनेअंतर्गत मुस्लिम कब्रस्तान सुरक्षा भित बांधकाम करणे (९ लक्ष), कब्रस्तान मध्ये कमानीसह गेट बांधकाम करणे ३ लक्ष, मोहेरे यांच्या घराजवळील रपटाच नाली बांधकाम करणे १.५० लक्ष, प्रकाश मेश्राम यांच्या घरापासून ते वैभव सावज यांच्या घरापर्यंत सिमेंट रस्ता बांधकाम करणे ४ लक्ष, बळवंत फाटे यांच्या घरापासून ते देवराव शिंदे

• 111

संकल्प विद्या प्रतिष्ठानच्या सुवर्णर मुख्तार शेख, सुकुमार देशमुख आणि संकल्प विद्यामंदिर शाळेने गुणवत्तापूर्ण शाळा अशी स्वतःची

A photograph showing a group of people at an award ceremony. In the center, a woman wearing a yellow sari is holding a clear trophy with a silver plaque and a certificate. She is smiling. To her left, another woman in a blue and white saree is also holding a similar trophy and certificate. To the right, a man in a white shirt and a person in a pink sari are partially visible. The background is a stage with a large banner containing text in Marathi. The overall atmosphere is formal and celebratory.

माविमच्या माध्यमातून महिला स्वावलंबी बनल्या व कारभारीन झाल्या-जिल्हाधिकारी रघुनाथ गावडे

परभणा । प्रातिनिधि

महिला आत्मनाभर हात असताना दसून येत आहे . महिलानी विविध शासकिय योजनेचे लाभ घ्यावा. महिला बचत करण्यात नेहमी पुढे राहिल्या आहेत. बँक कर्ज परतफेडीचे प्रमाण ९९.९ % आहे हे खरच खूप कौतुकास्पद असून माविमच्या माध्यमातून महिला स्वावलंबी बनल्या व कारभारीन झाल्या असल्याचे जिल्हाधिकारी रघुनाथ गावडे महणाते.

महिला आर्थिक विकास महामंडळ (माविम), जिल्हा कार्यालय परभणी मुख्यमंत्री महिला सशक्तीकरण अभियान, नव ते जस्तिवनी महाराष्ट्र ग्रामीण महिला उद्यम विकास प्रकल्प अंतर्गत ८ लोकसंचलित साधन केंद्रमाफत स्वयं सहय्यता महिला बचत गटाने तयार केलेल्या वस्तू व मालाचे भव्य विक्री प्रदर्शनाचे आयोजन २७ फेब्रुवारी ते दि. १ मार्च या कालावधीत स्टंशन राड, परभणा यथ आयाजत करण्यात आले आहे. यावे ली जिल्हाधिकारी रघुनाथ गावडे, पोलीस अधिक्षक रव्हंद्रसिंह परदेशी, जिल्हा नियोजन अधिकारी किशोरसिंग परदेशी, नाबार्ड सहा. महाप्रबंधक एस.के. नवसारे, सुनिल हटेकर, विभागीय व मूल्यमापन अधिकारी संदीप मराठे, विभागीय उपजीविका सलागर माविम उत्कर्ष भोळे, जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी डॉ. आरती गीते, अन्न व औषध प्रशासन व्यवस्थापक अरुण तामटकर, सुरेश पवार, जिल्हा समन्वय अधिकारी माविम बाळासाहेब डिंजाडे मनीषा क्षीरसागर, किरण राठोड यांची उपस्थिती होती. यावेळी १६ बचत गटाना १ कोटी ३५ लाख रुपयाचे कर्ज वितरण करण्यात आले. यशस्वी उद्योजक महिलांचा सन्मान करण्यात आला. आठ लोक संचलीत साधन

एकुण २१२ महिला बचत गटाच स्टाल लावण्यात आले होते. पोलिस अधिक्षक रव्हंद्रसिंह परदेशी म्हणाले की, जिच्या हाती पाळ्याची दीरी तीच जगाचा उंधार की. महिलांनी लक्ष्मीमुक्ती योजना, घर दोघाचे अभियानातर्गत सर्व महिलांनी आपले नाव नोंदवणी करावी. माविमचे कर्य खरच खूप मोठे असून त्यांच्या कर्य खूप कौतुकास्पद आहे. महिलांनी उत्पादित केलेले वस्तू व माल चागल्या प्रतीचे आसून त्यांनी पैकिंग व ब्रॅण्डिंग करून मॉल सेबत व विविध व्यापारी यांच्या सोबत करावेत. बाळासाहेब डिंजाडे यांनी कार्यक्रमाचे प्रस्ताविक केले तर स्मृत्युचालन जयश्रीठेरे, अभियन्यू भोसले यांनी केले तर आभार भावाना कुलकर्णी यांनी मानले. कार्यक्रम यशस्वी होण्याकरिता शिवाराज राऊत, विनय कुभार सर्व लोकसंचलित साधन केंद्राचे व्यवस्थापक, लेखापाल, सहयोगीनी, सी. आर. पी. यांनी परिश्रम घेतले.

संकल्प विद्या प्रतिष्ठानच्या सुवर्णरत्न पुरस्काराने अभिजीत जगताप, मुख्तार शेख, सुकुमार देशमुख आणि कल्पना देशपांडे सन्मानित

प्रतिष्ठानच्या माध्यमातून आम्ही काम करीत आहोत असे एड.लोगट सांगितले. व लातूर पॅटर्न संपूर्ण देशात घेऊन जाणाच्या शिक्षणंतर्ज्ज़ प्रा.शिवराज मोटेगावकर यांनी अंबाजोगाईत आपली डॉक्टर तयार करायच्या फॅक्टरीची शाखा सुरु करावी जेणेकरून गरजू होतकरू विद्याथ्यांना व पालकांना याचा फायदा होईल अशी अपेक्षा ही त्यांनी व्यक्त केली. यावेळी संकल्प विद्या प्रतिष्ठानच्या वतीने विविध क्षेत्रात काम करणाऱ्या व्यक्तींना सुवर्णरत्न पुरस्कार देवून सन्मानित करण्यात आले. या कार्यक्रमाचे मुख्य आकर्षण व मार्गदर्शक

आरसीसी पॅटर्नचे संस्थापक संचालक आ.शिवराज मोटेगावकर (लातार) हे होते. तर उद्घाटक महणून एड.शोभाताई लोमटे (ज्येष्ठ वेदी तज्ज्ञ तथा समाजसेविका) या होत्या. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी संजय गंभीरे (नगरसेवक, न.प.अंबाजोगाई) तर प्रमुख अंतिथी महणून मुमताज पठाण (ज्येष्ठ शिक्षण विस्तार अधिकारी पं.स.अंबाजोगाई), रामेश्वर उंडे (महिला व बालविकास प्रकल्प अधिकारी), विशाल जाजू (बांधकाम भापाती, योगेश्वरी औद्योगिक वसाहत), दाढू नोमटे (प्रमुख, सुवर्णरत्न पुरस्कार वितरण

परभणा कलब परभणा (सिटो कलब) स्टेशन रोड, परभणी येथे आयोजित करण्यात आले आहे. यावेळी जिल्हाधिकारी रघुनाथ गावडे, पोलीस अधिक्षक रवींद्रसिंह परदेशी, जिल्हा नियोजन अधिकारी किंशोरसिंग परदेशी, नाबार्ड सहा. महाप्रबंधक एस.के. नवसारे, सुनिल हटेकर, विभागीय व मूल्यमापन अधिकारी संदीप मराठे, विभागीय उपजीविका सलागर माविम उत्कर्ष भोळे, जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी डॉ. आरती गीते, अन्न व औषध प्रशासन व्यवस्थापक अरुण तामटकर, सुरेश पवार, जिल्हा समन्वय अधिकारी माविम बाळासाहेब द्विंजाडे मनीषा क्षीरसागर, किरण राठोड यांची उपस्थिती होती. यावेळी १६ बचत गटांना १ कोटी ३५ लाख रुपयाचे कर्ज वितरण करण्यात आले. यशस्वी उद्योजक महीलाचा सम्मान करण्यात आला. आठ लोक संचलीत साधन केढाऱ्यात सत्कार करण्यात आल. प्रदेशनामध्ये एकूण २१२ महीला बचत गटाचे स्टॉल लावण्यात आले होते. पोलिस अधिक्षक रविंद्रसिंह परदेशी म्हणाले की, जिच्या हाती पाळण्याची दोरी तीव्र जगाचा उधार की. महिलांनी लक्ष्यमुक्ती योजना, घर दोघाचे अभियांतरातर्गत सर्व महिलांनी आपले नाव नोंदणी करावी. मविमचे कार्य खरच खूप मोठे असून त्याच्या कार्य खूप कौतुकास्पद आहे. महिलांनी उत्पादित केलेले वस्तू व माल चागल्या प्रतीचे आसून त्यांनी पैकिंग व ब्रॅण्डिंग करून माल सोबत व विविध व्यापारी याच्या सोबत करार करावेत. बाळासाहेब डिंजाडे यांनी कार्यक्रमाचे प्रस्ताविक केले तर सूरसंचालन जयश्री ठेहरे, अभिमन्यु भौसले यांनी केले तर आभार भावना कुलकर्णी यांनी मानले. कार्यक्रम यशस्वी होण्याकरिता शिवराज राऊत, विनय कुंभार सर्व लोकसंचलित साधन केंद्राचे व्यवस्थापक, लेखापाल, सहयोगीनी, सी. आर.पी. यांनी परिश्रम घेतले.

ने अभिजीत जगताप, ना देशपांडे सन्मानित

प्रो-शिक्षणतज्ज प्रा.शिवराज मोटेगावकर

समिती) हे मान्यवर उपस्थित होते. याप्रसंगी मुक्तार शेख (समाजसेवा), अभिजीत जगताप (पत्रकारिता), सुकुमार देशमुख - मेरे (शिक्षण) आणि कल्पना देशपांडे - महाजन (कला) या मान्यवरांना त्यांनी त्यांच्या क्षेत्रात दिलेल्या उछऱ्यांनी योगदानाबद्दल सुवर्णरत्न पुरस्कार-२०२४ देवून सन्मानित करण्यात आले. पुरस्काराचे स्वरूप सन्मानपत्र, स्मृतीचिन्ह, शाल, फेटा, श्रीफळ, पुष्पहार व पुष्पगुच्छ असे होते. सत्कारमूर्तीनी आपले मनोगत व्यक्त केले. तर अध्यक्षीय समारोप समाजिक कार्यकर्ते संजय गंभीर यांनी केला. तर प्रारंभी कार्यक्रमाची सुरुवात राष्ट्रगीताने करण्यात आली. प्रतिमापूजन, दीपप्रज्वलनानंतर विद्यार्थ्यांनी स्वागतगीत सादर केले. त्यानंतर मान्यवरांचे स्वागत करण्यात आले. यावेळी उपस्थितांना शाळेच्या प्रगतीचा चढता आलेख मांडणारा माहितीपट दाखविण्यात आला. प्रासादविक विद्यार्थीप्रिय मुख्याध्यापिका रेखाताई बडे यांनी केले. तर सन्मानपत्राचे वाचन श्रीमती आर.एस.मोहांडे यांनी केले. यावेळी स्कॉलरशिप करीता पावळ ठरलेल्या प्रगती मुश्किल केंद्रे, आरोही उत्तरेश्वर बनाळे, गौरी अशोक नवांते, श्रावणी ओमप्रकाश कागणे, ओंकार हरिभाऊ लोमटे आणि पृथ्वीराज तात्याराव निकम या

विद्यार्थ्यांना मान्यवरांच्या हस्ते शिष्यवृतीचे वाटप करण्यात आले. त्यानंतर शाळेच्या विविध विभागप्रमुखांचा चांदीचे नाणे व पुष्पगुच्छ देऊन सन्मान करण्यात आला. सोबतच संकल्प विद्या मंदिर शाळेचा सांस्कृतिक कार्यक्रम ही आयोजित करण्यात आला होता. या कार्यक्रमात विद्यार्थ्यांनी तब्बल ३१ विविध हिंदी, मराठी गीत प्रकारातून आपला कलाविष्कार सादर केला. आणि उपस्थित मान्यवर, पालक वर्गाची वाहवा मिळवती. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन श्रीमती एस.एस.हांगुळे आणि श्रीमती प्रिया नायक यांनी केले. तर उपस्थितांचे आभार श्रीमती कौशल्या शिंदे यांनी मानले. या पुरस्कार वितरण सोहळा व सांस्कृतिक कार्यक्रमाच्या यशस्वितेसाठी संकल्प विद्या प्रतिष्ठानचे सचिव प्रा.कै.लास भागवत चोले, शाळेच्या मुख्याध्यापिका श्रीमती रेखा सुभाष बडे, सांस्कृतिक विभागप्रमुख श्रीमती ए.व्ही.कुलकर्णी, श्रीमती जे.आर हनवते व संकल्प परिवाराच्या वतीने पुढाकार घेण्यात आला. यावेळी विविध क्षेत्रातील मान्यवरांची प्रमुख उपस्थिती होती. तर आद्यकवी मुकुंदराज सास्कृतिक सभागृह पालकांच्या उत्सूर्फत प्रतिसादाने तुडुब भरले होते. वंदे मातरम् ने कार्यक्रमाची सांगता झाली.

